

42 Nowość chrześcijaństwa

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- wskazanie na szanse i trudności w głoszeniu Ewangelii wśród Żydów i pogan w pierwszych wiekach chrześcijaństwa;
- kształtowanie postawy wiary świadomej, odważnie szukającej prawdy.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- potrafi omówić ograniczenia Żydów i Greków w przyjęciu wiary chrześcijańskiej i nowości głoszonych przez nią prawd;
- rozumie, iż wiedza i kultura człowieka są silnie związane z jego religijnością;
- wymienia różne możliwości pogłębiania wiedzy religijnej;
- potrafi z szacunkiem odnosić się do ludzi o innym światopoglądzie, strzegąc przy tym własnych poglądów i uzasadniając je.

Pojęcia, postaci:

spotkanie z kulturą grecko-rzymską w *pełni czasów*, trudności w głoszeniu Ewangelii: koncepcja człowieka a zmartwychwstanie, Trójca Święta a mono-, politeizm, Eucharystia, rok 313 – edykt tolerancyjny, rok 380 – chrześcijaństwo religią panującą w cesarstwie rzymskim, tolerancja religijna.

Wartości:

zmartwychwstanie umarłych, objawienie Boga – Miłości w tajemnicy Trójcy, sens uczestnictwa we Mszy św.: przyjmowanie Eucharystii, prawda a tolerancja.

1

propozycja realizacji

1. Przypomnienie wiadomości z poprzednich lekcji o działalności św. Pawła, przyczynach i zasięgu pierwszej ewangelizacji oraz prześladowaniach chrześcijan. Nawiązując do tej wiedzy, nauczyciel omawia krótko dalsze dzieje chrześcijaństwa, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. edyktu mediolańskiego z 313 r. oraz ogłoszenia wiary w Chrystusa religią panującą w Cesarstwie.
2. Zapoznanie z treścią listu Ga 4, 4–7 zamieszczonego w podręczniku ucznia. Warto w dwóch zdaniach wyjaśnić, iż św. Paweł przypomina o powszechności

zbawienia. Dobra Nowina powinna dotrzeć do wszystkich ludzi i właśnie taki cel przyświeca działalności misjonarzy.

3. Odczytanie rozmowy z misjonarzem o. Kowalakiem, z *materiałów do wykorzystania*, o inkulturacji w Papui Nowej Gwinei.
4. Nauczyciel uświadamia, iż podobne trudności, jakie mają dziś misjonarze, pojawiały się w głoszeniu Ewangelii już w pierwszych wiekach chrześcijaństwa. Czasem obce kultury i filozofie były dobrym gruntem dla wzrostu słowa Bożego i przyjęcia prawdy Ewangelii, ale innym razem dotychczasowa religijność lub nauka utrudniały otwarcie się na nowość chrześcijaństwa.
5. Uczniowie czytają z podręczników teksty o trudnościach w przyjęciu prawd wiary o zmartwychwstaniu Jezusa i naszym, Bogu w Trójcy Jedynym oraz Eucharystii.
6. Praca w grupach – uczniowie wykonują ulotki, na których wyjaśnione będą niezrozumiałe dla Żydów i pogan prawdy wiary (zależnie od poziomu uczniów grupy odnoszą się do wszystkich prawd, lub np. dzielimy uczniów na sześć grup i każda zajmuje się jedną prawdą, np. grupy 1. i 2. – prawda o zmartwychwstaniu, grupy 3. i 4. – prawda o Bogu w Trójcy Jedynym, grupy 5. i 6. – prawda o Eucharystii).
7. Prezentacja prac i podsumowanie, w którym nauczyciel zwraca uwagę na potrzebę znajomości prawd własnej wiary, bo tylko mając wiedzę o nich, możemy skutecznie przeciwstawiać się błędnym naukom.
8. Krótki wykład o gnozie i zwrócenie uwagi na aktualność zagrożeń płynących ze strony różnych nauk i sekt.

inna propozycja pracy na lekcji

Uczniowie indywidualnie lub w grupach poszukują odpowiedzi na kwestie wskazane w podręczniku w sekcji *zastanów się*, po czym prezentują je w formie pisemnej, np. listu do Żyda lub Greka zainteresowanego przyjęciem wiary w Chrystusa.

Modlitwa: fragment *Litanii do Ducha Świętego*.

*Duchu Święty, obecny w nas przez łaskę swoją, zmiłuj się nad nami,
Duchu Święty, Dawco mądrości i rozumu, zmiłuj się nad nami,
Duchu Święty, Dawco rady i męstwa, zmiłuj się nad nami,
Duchu Święty, Dawco umiejętności i pobożności, zmiłuj się nad nami,
Duchu Święty, Dawco bojaźni Bożej, zmiłuj się nad nami,
Duchu Święty, Dawco wiary, nadziei i miłości, zmiłuj się nad nami.*

praca domowa

Odczytanie tekstu papieża Benedykta XVI z podręcznika i sporządzenie notatki z lekcji lub jedno z poleceń z podręcznika ucznia.

Korelacja z innymi przedmiotami:

- ✓ historia – rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa;
- ✓ wiedza o społeczeństwie – sposoby przeciwstawiania się przejawom nietolerancji.

materiały do wykorzystania

Papua Nowa Gwinea – misjonarz w pułapce inkulturacji Rozmowa z ks. prof. Władysławem Kowalakiem, SVD

Przeciętny Europejczyk wyobraża sobie Nowogwinejczyka jako uśmiechniętego dzikusa z łukiem w ręku, a kobietę tamtejszą w spódniczce z liści palmowych, jako jedynym odzieniu.

Tradycyjny strój Nowogwinejczyka to rzeczywiście wiązka trawy z przodu i z tyłu. Związane jest to z klimatem tropikalnym o wilgotności powietrza sięgającej 94 proc. Wielu misjonarzy przyplaca to zresztą chorobami serca. Dochodzą do tego obfite opady: w niektórych rejonach Papui potrafi spaść 3 tys. milimetrów w ciągu jednej nocy – tyle, co w Polsce przez cały rok.

(...) Normy miejscowej kultury mają z pewnością wiele reperkusji w życiu wspólnot chrześcijańskich?

Naturalnie. Na przykład fizyczny kontakt z kobietą nieznaną stanowi obrazę uczuć moralnych społeczności. Ma to reperkusje przy sprawowaniu sakramentów. Misjonarz udzielając ślubu mówi dawniej: podajcie sobie ręce i wiążą ich stułą. To znaczy, że wobec wszystkich zgromadzonych obrażał publicznie moralne zasady nowogwinejskie. Nie można było tego robić. Misjonarze wybrnęli w ten sposób, że gdy narzeczeni zawierają ślub, to nie podają sobie ręki, lecz chwytają krzyż, który im podaje misjonarz. Mężczyzna koniecznie musi chwycić wyżej, a kobieta niżej.

Czyli były próby wprowadzania zwyczaju europejskiego, ale to się źle kończyło?

Tak, prowadziło to do zgorzenia. Trzeba było z tego zrezygnować. Uczyniono to po Soborze, gdy mocno doszły do głosu tendencje inkulturacyjne. To było wszędzie widać. Na przykład zamiast dzwonków w kościele wprowadzono bębny kyndu albo garamuty – klody drzewa, wydrążone w środku,

wydające w kościele głuchy dźwięk. Instrument ten służy też jako telegraf. Szliśmy kiedyś w Wielki Czwartek z kolegą słuchać spowiedzi. Było trzęsienie ziemi, kamień spadł na drogę i zatarasował ją tak, że nie mogliśmy dotrzeć do pewnej miejscowości. Mój kolega poprosił, żeby wystukali garamutem, że nie będzie spowiedzi w tej miejscowości, lecz w innej. Gdy dotarliśmy tam po trzech godzinach ludzie już na nas czekali, by się wyspowiadać. W posoborowych latach pousuwano świeczniki z kościołów i poustawiano nowe kundu. Także dzwony przed kościołami niekiedy zostały zastąpione przez garamuty, za pomocą których zwołuje się ludzi na modlitwy. Paweł VI w *Africae terrarium* powiedział, że Afrykańczyk stając się chrześcijaninem nie przestaje być Afrykaninem. Może wejść do Kościoła z całym bogactwem swojej kultury. To samo dotyczy Nowogwinejczyków.

P. Wołowski, *Papua Nowa Gwinea – misjonarz w pułapce inkulturacji*. Rozmowa z ks. prof. W. Kowalakiem svd, „Misyjne Drogi” 2/1999, <http://archiwum.misyjnedrogi.pl/artykuly.php?tresc,600> (dostęp z dnia 27. 01. 2012).